

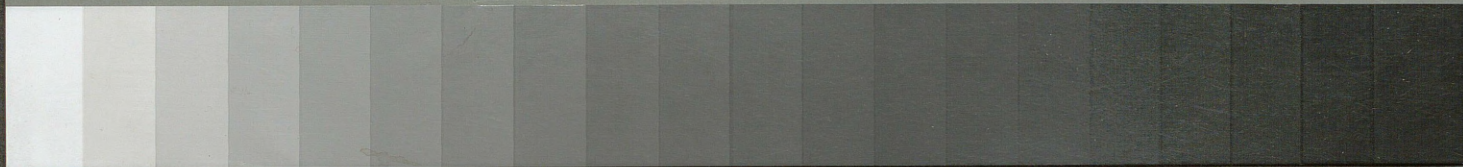

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

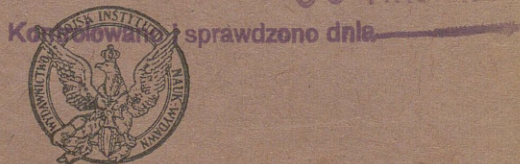
Wet. 5
1934

39. PUŁK PIECHOTY

INSTRUKCJA DLA SŁUŻBY WETERYNARYJNEJ W OBRONIE PRZECIWGAZOWEJ

ZALĄCZNIK „G” DO REGULAMINU
OBRONY PRZECIWGAZOWEJ 0.13
1934

30 MAJ 1938

Kontrolowano / sprawdzono dnia

B. W.

21

6

W A R S Z A W A 1 9 3 4

50/1

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

Wet. 5
1934

39. PUŁK PIECHOTY

INSTRUKCJA
DLA SŁUŻBY WETERYNARYJNEJ
W OBRONIE PRZECIWGĄZOWEJ

ZAŁĄCZNIK „G” DO REGULAMINU
OBRONY PRZECIWGĄZOWEJ $\frac{0.13}{1934}$

30 MAJ. 1934

Kontrolowane i sprawdzone dnia

W.
21
b

W A R S Z A W A 1 9 3 4

✓
MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

Wet. 5

1934

Kontrolowano i sprawdzono dnia **30 MAJ 1938**

INSTRUKCJA
DLA SŁUŻBY WETERYNARYJNEJ
W OBRONIE PRZECIWGAZOWEJ

ZAŁĄCZNIK „G” DO REGULAMINU

OBRONY PRZECIWGAZOWEJ **0.13**
1934

39. PUŁK PIECHOTY

W A R S Z A W A 1 9 3 4

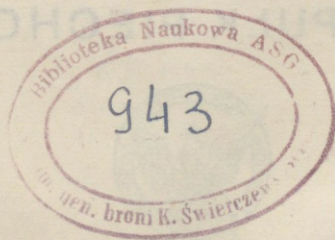
MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

Kontrolowano i sprawdzono dnia 30. MAJ 1938

INSTRUKCJA

DLA SŁUŻBY WETERYNARYJNEJ
W OBRONIE PRZECIWOZWOJACZÓW

WARSZAWA, 30. MAJ 1938
GEN. BRONI K. ŚWIERCZEWSKI

GLÓWNA DRUKARNIA WOJSKOWA
WARSZAWA, UL. PRZEJAZD 10

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
DEPARTAMENT ZDROWIA

Nr. spr. 0948/Wet. 34.

Warszawa, dnia 7.VI.1934 r.

ROZKAZ WPROWADZAJĄCY.

Zatwierdzam i wprowadzam do użytku służbowego „Instrukcję dla służby weterynaryjnej w obronie przeciwigazowej“ W. 5/1934.

Instrukcja ta jest załącznikiem „G“ do Regulaminu obrony przeciwigazowej
0.13
1934

I WICEMINISTER SPRAW WOJSKOWYCH

(-) *Fabrycy*
generał dywizji

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
DEPARTAMENT IZBOWY

№ 494 0000 W. A. 34

Warszawa, dnia 24.12.1914 r.

ROZKAZ WPROWADZAJĄCY

Zatwierdzam i wprowadzam do użytku służ-
bowego Instrukcję dla służby weterynaryjnej
w ochronie przeciwgazowej W. 141914
Instrukcja ta jest załącznikiem „C” do Regu-
lamin ochrony przeciwgazowej 1914

MINISTER SPRAW WOJSKOWYCH

W. 141914
Instrukcja dla służby
weterynaryjnej

W. 141914
Instrukcja dla służby
weterynaryjnej

SPIS RZECZY.

ROZDZIAŁ A.

Postanowienia ogólne.

	Str.
1. Cel instrukcji	1
2. Zadania służby weterynaryjnej w obronie przeciwgazowej	1
3. Organa weterynaryjne w obronie przeciwgazowej	1
4. Stosunek do organów cywilnych	1

ROZDZIAŁ B.

Służba weterynaryjna w obronie przeciwgazowej formacyj.

5. Zasady ogólne	2
6. Obowiązki lekarza weterynaryjnego formacji	2
7. Okres poprzedzający napad gazowy	4
8. Okres napadu gazowego	5
9. Okres po napadzie gazowym	6
10. Pierwsza pomoc zwierzętom zagazowanym	8
11. Leczenie	9
12. Ewakuacja	10
13. Ochrona zwierząt rzeźnych, mięsa i produktów zwierzęcych	11
14. Formacje nie mające lekarza weterynaryjnego	12
15. Zaopatrywanie w materiał i sprzęt weterynaryjny	13

ROZDZIAŁ C.

Służba weterynaryjna w obronie przeciwigazowej dywizji
piechoty (brygady kawalerji, obszaru warownego).

	Str.
16. Zasady ogólne	14
17. Obowiązki szefa weterynaryjnego	15
18. Okres przygotowawczy	16
19. Okres napadów gazowych	17
20. Okres likwidacji skutków napadów gazowych	17
21. Ewakuacja	18
22. Zaopatrywanie w materiał i sprzęt weterynaryjny	18

ROZDZIAŁ D.

Służba weterynaryjna w obronie przeciwigazowej
armji (samodzielnej grupy operacyjnej).

23. Zasady ogólne	19
24. Obowiązki szefa weterynaryjnego	20
25. Okres walk pozycyjnych	22
26. Okres walk ruchowych i wzmożonych działań wojennych	22
27. Ewakuacja	23
28. Rola zakładów weterynaryjnych	23
29. Zaopatrywanie w materiał i sprzęt weterynaryjny	24

ROZDZIAŁ E.

Służba weterynaryjna w obronie przeciwigazowej
obszaru etapowego.

30. Zasady ogólne	25
31. Obowiązki szefa weterynaryjnego obszaru etapowego	25

ROZDZIAŁ F.

Służba weterynaryjna w obronie przeciwigazowej
wojska w polu.

32. Zasady ogólne	27
33. Obowiązki szefa weterynaryjnego wojska w polu	28

ROZDZIAŁ A.

Postanowienia ogólne.

Celem niniejszej Instrukcji jest ustalenie zadań i obowiązków służby weterynaryjnej w związku z obroną przeciwgazową oraz sposobów jej wykonywania.

1.
Cel
instrukcji.

Udział służby weterynaryjnej w obronie przeciwgazowej ma na celu:

2.
Zadania
służby we-
terynaryjnej
w obronie
przeciw-
gazowej.

1) pomoc weterynaryjną zwierzętom zagazowanym,

2) nadzór nad ochroną zdrowia zwierząt przed bezpośrednim i pośrednim działaniem gazów,

3) nadzór nad ochroną zdrowotności zwierząt rzeźnych, mięsa i produktów pochodzenia zwierzęcego przed bezpośrednim i pośrednim działaniem gazów.

Organami weterynaryjnymi w obronie przeciwgazowej są odpowiednie organa służby weterynaryjnej w polu.

3.
Organa we-
terynaryjnej
w obronie
przeciw-
gazowej.

Prócz tego mogą istnieć organa specjalne, jak specjaliści lekarze weterynaryjni, szpitale dla koni zagazowanych i inne zakłady.

Wojskowe organa weterynaryjne w obronie przeciwgazowej współpracują z odpowiednimi organami cywilnymi.

4.
Stosunek
do organów
cywilnych.

ROZDZIAŁ B.

Służba weterynaryjna w obronie przeciwgazowej formacyj.

5. Zasady ogólne.

a) Służba weterynaryjna w obronie przeciwgazowej formacyj, posiadających konie, ma na celu fachowe współdziałanie w zapobieganiu zatruciom koni gazami, leczenie koni zagazowanych i ich ewakuację.

b) Organem kierowniczym służby weterynaryjnej w obronie przeciwgazowej formacji jest lekarz weterynaryjny; organami wykonawczymi są:

- 1) podoficerowie weterynaryjni,
- 2) szeregowi, przydzieleni do dyspozycji lekarza weterynaryjnego,
- 3) ambulans weterynaryjny.

6. Obowiązki lekarza weterynaryjnego formacji.

a) Lekarz weterynaryjny formacji jest fachowym doradcą dowódcy nie tylko własnej formacji, lecz również dowódców formacyj, przydzielonych pod względem opieki weterynaryjnej, w sprawach obrony przeciwgazowej zwierząt.

b) Lekarz weterynaryjny formacji jest organem wykonawczym bezpośredniego szefa weterynaryjnego w zakresie obrony przeciwgazowej zwierząt.

c) Oprócz podoficerów weterynaryjnych lekarzowi weterynaryjnemu formacji podlegają

w związku z obroną przeciwigazową wszyscy szeregowi, przydzieleni do jego dyspozycji przez dowódcę formacji.

d) Do obowiązków i zadań lekarza weterynaryjnego formacji w związku z obroną przeciwigazową zwierząt należy:

1) opracowanie działu weterynaryjnego do planu obrony przeciwigazowej w obrębie formacji (patrz Regulamin obrony przeciwigazowej), ewentualnie w poruczonemu pod tym względem rejonie obrony,

2) opracowanie szczegółowych danych fachowych do rozkazów dowódcy w sprawie obrony przeciwigazowej zwierząt,

3) udzielanie w razie potrzeby fachowej pomocy ludności cywilnej w sprawach organizacji obrony przeciwigazowej zwierząt przez dawanie odpowiednich wskazówek,

4) wywiad weterynaryjny rejonu, zajętego przez formację, pod względem obrony przeciwigazowej zwierząt,

5) stały nadzór nad ochroną zdrowia zwierząt przed bezpośrednim i pośrednim działaniem gazów,

6) udzielanie doraźnej pomocy lekarskiej zwierzętom zagazowanym i leczenie ich w ambulansie weterynaryjnym formacji,

7) wyznaczanie koni zagazowanych do ewakuacji,

8) brakowanie i zgładzanie koni zagazowanych nieuleczalnie,

9) zarządzanie materiałem i sprzętem weterynaryjnym, potrzebnym do leczenia zwierząt zagazowanych i dbałość o jego uzupełnianie,

10) nadzór nad ochroną zwierząt rzeźnych, mięsa i produktów zwierzęcych przed działaniem gazów,

11) pouczanie oficerów i szeregowych formacji własnej i przydzielonych w zakresie udzielania pierwszej pomocy zwierzętom zagazowanym i ochrony ich przed pośrednim działaniem gazów,

12) prowadzenie sprawozdań weterynaryjnych, dotyczących obrony przeciwgazowej.

**7.
Okres po-
przedzający
napad
gazowy.**

Lekarz weterynaryjny formacji w okresie poprzedzającym napad gazowy:

1) melduje dowódcy o stanie formacji pod względem zaopatrzenia w środki weterynaryjne, potrzebne do obrony, o zdolności ewakuacyjnej formacji i o projektowanym sposobie ewakuacji, o przypuszczalnym obciążeniu ambulansu formacji przez konie własne, oraz konie nadsyłane z formacji sąsiednich, wreszcie o wszystkich innych czynnościach, które mogą mieć znaczenie dla obrony przeciwgazowej zwierząt ze stanowiska weterynaryjnego,

2) opracowuje dane techniczne do planu obrony przeciwgazowej zwierząt formacji,

3) przygotowuje ambulans weterynaryjny do przyjęcia koni zagazowanych; organizuje „punkt ratunkowy dla koni zagazowanych“, jeżeli to jest przewidziane w planie obrony; dla koni z obcych formacji przygotowuje, w miarę możliwości, osobne

pomieszczenia, uniemożliwiające bezpośrednie zetknięcie się z końmi własnej formacji,

4) zabezpiecza budynki, paszę i wodopój, przeznaczony dla ambulansu weterynaryjnego (patrz Regulamin obrony przeciwgazowej),

5) zapewnia formacji dostateczną ilość materiału i sprzętu weterynaryjnego, potrzebnego do ratownictwa i leczenia przeciwgazowego zwierząt,

6) poucza personel weterynaryjny i przydzielony o zachowaniu się w czasie napadu gazowego i wyznacza każdemu szeregowcowi odpowiednie czynności,

7) sprawdza stan przygotowania formacji do obrony przeciwgazowej zwierząt, ze stanowiska fachowego, zwracając zwłaszcza uwagę na:

a) zabezpieczenie pomieszczeń (patrz Regulamin obrony przeciwgazowej),

b) ochronę wodopojów, paszy i sprzętu końskiego,

c) zaopatrzenie w środki, służące do udzielania pierwszej pomocy i na umiejętność używania tych środków (patrz Regulamin obrony przeciwgazowej),

d) sprawdzanie sprzętu obrony indywidualnej koni i innych zwierząt pod względem zdrowotnym.

W okresie napadu gazowego:

1) lekarz weterynaryjny formacji znajduje się w miejscu, wyznaczonym przez plan obrony,

2) ambulans weterynaryjny formacji zabezpiecza się w myśl zarządzeń planu obrony,

8.
Okres
napadu
gazowego.

3) podoficerowie weterynaryjni i szeregowcy, przydzieleni do lekarza weterynaryjnego, pozostają na miejscach, wyznaczonych przez plan obrony lub nakazanych przez lekarza weterynaryjnego formacji.

**9.
Okres
po napadzie
gazowym.**

Po otrzymaniu znaku ukończenia napadu gazowego lekarz weterynaryjny formacji:

1) orientuje się co do ogólnych skutków napadu gazowego na zwierzęta i przedstawia odpowiednie wnioski dowódcy,

2) dokonywa na miejscu oględzin koni i innych zwierząt zagazowanych i rozstrzyga o natychmiastowym ich zgładzeniu lub ewakuacji,

3) bada i przyjmuje konie, napływające do ambulanse weterynaryjnego lub do punktu ratunkowego koni zagazowanych; napływające konie dzieli się na grupy:

a) konie, nie wymagające zwolnienia od pracy, odsyła się po udzieleniu pomocy zpowrotem, z zaznaczeniem do jakiej pracy koń jest zdolny, zależnie od stopnia zagazowania,

b) konie, wymagające zwolnienia od pracy i krótkiego leczenia, zdolne do marszu, pozostawia się w ambulansie,

c) konie wymagające dłuższego leczenia, ewakuuje się,

d) wypadki beznadziejne ulegają zgładzeniu,

e) konie podejrzane, że uległy działaniu gazów parzących, odkaża się i ewakuuje dopiero w razie wystąpienia wyraźnych objawów chorobowych, uniemożliwiających użycie do pracy, przy zastosowaniu leczenia w formacji,

4) bada, przyjmuje i leczy inne zwierzęta, napływające do ambulansu weterynaryjnego,

5) wydaje zarządzenia co do zwłok i skór koni oraz innych zwierząt, padłych wskutek napadu gazowego,

6) przeprowadza, w miarę możliwości, sekcje wypadków wątpliwych, umieszczając w protokół wszystkie zmiany anatomo-patologiczne, mogące mieć znaczenie przy określaniu rodzaju użytej trucizny; w razie, gdy zachodzi przypuszczenie użycia nieznanych trucizn, zabezpiecza odpowiedni materiał do badań chemicznych, porozumiewając się przytem z lekarzem formacji i specjalistą toksykologiem, jak również korzystając z pomocy laboratorjów, które obsługują daną formację według planu obrony przeciwgazowej zwierząt dywizji piechoty (brygady kawalerji, obszaru warownego),

7) wyraża opinię fachową o przydatności paszy, ściółki, wodopojów i sprzętu końskiego, które uległy działaniu gazu, przedstawiając dowódcy odpowiednie wnioski,

8) wyraża opinię fachową, jak postąpić ze zwierzętami rzeźnemi, mięsem i produktami zwierzęcemi, które uległy działaniu gazu i przedstawia odpowiednie wnioski dowódcy,

9) czuwa nad pracą ratowniczą i udzielaniem pierwszej pomocy zwierzętom w formacji,

10) zbiera dane o skutkach napadu, jakie wynikły w terenie rejonu formacji, jeżeli one mają znaczenie szkodliwe dla zwierząt, i składa dowódcy wnioski o odpowiednie oznaczenie miejsc niebezpiecznych napisami, z podaniem rodzaju gazu i daty,

11) składa sprawozdanie o skutkach napadu gazowego na zwierzęta dowódcy formacji i szefowi weterynaryjnemu.

**10.
Pierwsza
pomoc
zagazowa-
nym
zwierzętom.**

a) Pierwszej pomocy zagazowanym zwierzętom udzielają szeregowcy obsługujący konie; ogólne kierownictwo techniczne i nadzór spoczywa w rękach lekarza weterynaryjnego formacji.

b) Pierwsza pomoc polega na następujących zabiegach:

1) przy uszkodzeniach gazami parzącymi — konie natychmiast po uszkodzeniu należy oddzielić jedno od drugich, jak również uważać, żeby się nie stykały z przedmiotami skażonymi, nie chwyciły ustami nic ze skażonego podłoża i nie piły skażonej wody; szczególnie unikać wody z lejów po pociskach, wszelkiego rodzaju rowów i t. d.; ogony koni należy unieruchomić przez podwiązanie, co w miarę możliwości należy wykonać jeszcze przed spodziewanym napadem; rzędów i uprzęży nie zdejmować aż na miejscu odkażenia; w celu odkażenia należy konie odprowadzić do ambulansu weterynaryjnego lub do punktu ratunkowego dla koni zagazowanych, albo do innego miejsca wyznaczonego w planie obrony przeciwgazowej; w wypadkach wyjątkowych może dowódca na wniosek lekarza weterynaryjnego zarządzić odkażenie koni na miejscu, zawsze jednak przez szeregowców, odpowiednio zabezpieczonych przed oparzeniem i za uprzednią zgodą lekarza formacji na ich użycie;

2) przy uszkodzeniach gazami duszącymi i o działaniu ogólnym — dla oczyszczenia skóry

można nie stosować żadnych zabiegów, gdyż gazy te są nietrwałe i łatwo się rozkładają; aby ułatwić oddychanie koniom, należy je, w miarę możliwości, rozsiadłać lub zdjąć uprząż, a przynajmniej rozluźnić popręgi i krępujące konia części uprzęży, pożądaną rzeczą, zależnie od okoliczności, jest zrobić to jeszcze przed spodziewanym napadem; unikać ruchu konia, w razie konieczności prowadzić go w ręku bardzo powoli, z odpoczynkami; starać się konia poddać jak najprędzej oględzinom lekarskim; w razie niepogody unikać zmoczenia;

3) przy uszkodzeniach gazami drażniącymi — konie zanieczyszczone sternitami stałymi oczyszcza się zapomocą zwykłej wilgotnej szczotki; w razie wystąpienia w oczach lub drogach oddechowych takich objawów, jak łzawienie, wypływ z nozdrzy należy konie, o ile możliwości, zaraz odeśłać do ambulansu weterynaryjnego lub na punkt ratunkowy dla koni zagazowanych do oględzin lekarskich; należy pamiętać przytem, że objawy te nie są niebezpieczne dla zdrowia koni i po pewnym czasie same ustępują.

a) Przy leczeniu zwierząt zagazowanych lekarz weterynaryjny formacji stosuje metody, przepisane w Tymczasowej instrukcji leczenia zwierząt zatrutych gazami bojowymi, lub też metody specjalne, nakazane odpowiednimi zarządzeniami i rozkazami. W wypadkach, nieprzewidzianych żadnymi instrukcjami i zarządzeniami, lekarz weterynaryjny formacji stosuje leczenie w myśl ogólnych wskazań naukowych.

b) Leczenie zwierząt zagazowanych wykonywa lekarz weterynaryjny formacji; odbywa się ono

11. Leczenie.

zasadniczo w ambulansie weterynaryjnym, jednak w razie potrzeby lekarz weterynaryjny jest obowiązany udzielić pomocy na miejscu. Do udzielania doraźnej pomocy lekarskiej może być urządzony specjalny punkt ratunkowy dla koni zagazowanych, na wniosek lekarza weterynaryjnego formacji.

c) W ambulansie weterynaryjnym formacji przeprowadza się również leczenie koni innych formacji, jeżeli formacja własna nie może im zapewnić opieki lekarskiej lub też stan ich uniemożliwia odesłanie zpowrotem do formacji własnej.

d) Ambulans weterynaryjny ma stały zapas sprzętu i środków leczniczych i zobojętniających, jak również pewną ilość ubrań ochronnych dla ochrony lekarza weterynaryjnego, wszystkich podoficerów weterynaryjnych i przynajmniej jednego szeregowca na każde 50 koni stanu liczebnego. Materjał ten wozi się na wozie specjalnym; odkażanie ubrań ochronnych następuje w myśl obowiązujących przepisów, zgodnie z Regulaminem obrony przeciwgazowej.

12. Ewakuacja.

a) Ewakuacja koni zagazowanych odbywa się w myśl ogólnych zasad ewakuacji koni (patrz Regulamin służby weterynaryjnej w polu); odprawiających konie powinien osobno pouczyć lekarz weterynaryjny formacji, jak się należy obchodzić z choremi końmi w drodze; grupę koni zaiperytowanych (§ 9 pkt. 3 e) lub uległych działaniu innych gazów parzących należy traktować jako zaraźliwe; obsługę tych koni należy pouczyć

jak się ma uchronić od niebezpieczeństwa, grożącego jej przy zetknięciu się z niemi.

b) Osobne środki przewozowe, jak wozy i samochody dla chorych koni, powinny być wykorzystane jak najszerzej do przewozu koni zagrożonych, gdyż ruch dla tych koni jest szkodliwy, (zwłaszcza dla zatrutych gazami duszącymi). Koni zaiperytowanych wozami przewozić nie należy.

c) Wszelkie rodzaje zagazowania muszą być uwidocznione na karcie ewakuacyjnej.

a) Postępowanie ze zwierzętami rzeźnemi, mięsem i produktami zwierzęcymi, które uległy działaniu gazów, jest opisane w Instrukcji intendencji obrony przeciwigazowej.

b) Lekarz weterynaryjny formacji:

1) ma fachowy nadzór nad ściśłem wykonywaniem tych instrukcyj,

2) bada, czy mięso dostarczane do formacji nie uległo w czasie przewozu zanieczyszczeniu gazami,

3) zwraca się o pomoc fachową do właściwego toksykologa lub laboratorium w wypadkach wątpliwych,

4) kontroluje sposób magazynowania i przewożenia mięsa i produktów zwierzęcych,

5) współpracuje z lekarzami formacji przy badaniu mięsa i produktów zwierzęcych, jeżeli zajdzie tego potrzeba w związku z czynnościami, należącymi do lekarza formacji.

13.
Ochrona
zwierząt
rzeźnych,
mięsa
i produktów
zwierzęcych.

**14.
Formacje
nie mające
lekarza
weteryna-
ryjnego.**

a) Służbę weterynaryjną w obronie przeciwgazowej tych formacyj wykonywają podoficerowie weterynaryjni.

b) Lekarz weterynaryjny, do którego dana formacja jest przydzielona pod względem opieki weterynaryjnej:

1) opracowuje dział weterynaryjny do planu obrony przeciwgazowej w obrębie formacji;

2) udziela fachowych rad dowódcy w sprawach obrony przeciwgazowej zwierząt;

3) kontroluje przygotowanie podoficerów weterynaryjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy zwierzętom zagazowanym, szkoli ich odpowiednio i udziela wskazówek;

4) odwiedza formację po napadzie gazowym bez osobnego wezwania lub też na podstawie ządania dowódcy, jeżeli okoliczności wskazują na konieczność jego przybycia, choćby z pozostawieniem na czas jakiś bez opieki koni formacji własnej;

5) dokonywa sekcji koni padłych, jeżeli zachodzi tego potrzeba ze względu na rozpoznanie;

6) rozstrzyga o postępowaniu ze zwłokami i skórami koni padłych;

7) rozstrzyga o zgładzeniu koni nieuleczalnych i wydziela konie wymagające:

1) leczenia na miejscu,

2) odprowadzenia do ambulansu weterynaryjnego,

3) ewakuacji,

8) wyraża opinię fachową, jak postąpić z paszą, ściółką i wodopojem, jak również ze sprzętem końskim, zanieczyszczonym gazami,

9) sprawdza stan zaopatrzenia formacji w materiał, potrzebny do udzielenia pierwszej pomocy zwierzętom zagazowanym, a mianowicie: sprzęt oraz środki lecznicze i zobojętniające, ubrania ochronne dla podoficerów i szeregowców;

10) sporządza sprawozdania, dotyczące obrony przeciwgazowej zwierząt.

Materiał i sprzęt weterynaryjny przeciwgazowy jest podany w odpowiednich tabelach należności; uzupełnianie tego materiału odbywa się według norm, ustalonych w instrukcjach o zaopatrzeniu materiałowym przeciwgazowem formacji w polu; sposób składania zapotrzebowania zwykły.

15.
Zaopatry-
wanie
w materiał
i sprzęt
weteryna-
ryjny.

39. PUŁK PIECHOTY

ROZDZIAŁ C.

Służba weterynaryjna w obronie przeciwgazowej dywizji piechoty (brygady kawalerji, obszaru warownego).

16. Zasady ogólne.

a) Zadaniem służby weterynaryjnej w obronie przeciwgazowej na szczeblu dywizji piechoty, (brygady kawalerji, obszaru warownego) jest kierownictwo, nadzór i uzgadnianie działalności służby weterynaryjnej w obronie przeciwgazowej poszczególnych formacyj, wchodzących w skład dywizji piechoty (brygady kawalerji, obszaru warownego), jak również wspieranie tej działalności środkami, będącymi w rozporządzeniu szefa weterynaryjnego dywizji piechoty (brygady kawalerji, obszaru warownego).

b) Organem kierowniczym służby weterynaryjnej w obronie przeciwgazowej dywizji piechoty (brygady kawalerji, obszaru warownego), jest szefostwo służby weterynaryjnej dywizji piechoty (brygady kawalerji, obszaru warownego), organami wykonawczymi są lekarze weterynaryjni, oddani bezpośrednio do dyspozycji szefostwa, lekarze weterynaryjni formacyj, ambulanse weterynaryjne formacyj i inne zakłady oraz urządzenia weterynaryjne, jakie mu będą przekazane do dyspozycji.

a) Szef weterynaryjny dywizji piechoty (brygady kawalerji, obszaru warownego) jest technicznym doradcą dowódcy i sztabu w sprawach ratownictwa i leczenia przeciwigazowego zwierząt.

b) W związku z obroną przeciwigazową zwieszcza szef weterynaryjny:

1) opracowuje szczegółowe dane fachowe do planów i rozkazów dowódcy w sprawie obrony przeciwigazowej,

2) współpracuje z władzami cywilnymi lub w razie ich braku okazuje pomoc fachową ludności cywilnej w sprawach organizacji obrony przeciwigazowej zwierząt,

3) kieruje i nadzoruje działalność leczenia, ratownictwa i udzielania pierwszej pomocy zwieszczałom zagazowanym przez wydawanie odpowiednich zarządzeń dla służby weterynaryjnej i inspekcji,

4) sprawuje ogólne kierownictwo i nadzór nad ewakuacją koni zagazowanych,

5) utrzymuje przez szefa sanitarnego dywizji piechoty (brygady kawalerji, obszaru warownego) styczność z organami dywizji piechoty (brygady kawalerji, obszaru warownego), przeznaczonymi do doraźnych badań toksykologicznych (specjaliści toksykologów, laboratorja), jak również do odkażania ludzi i ubrań,

6) sprawdza stan materiału i sprzętu weterynaryjnego obrony przeciwigazowej formacji oraz stan zaopatrzenia personelu służby weterynaryjnej w ubrania ochronne,

17.
Obowiązki
szefa weterynaryjnego.

7) zwraca uwagę, czy sprzęt i środki lecznicze zobowiązujące odpowiadają swemu przeznaczeniu, i składa wnioski o ich zmianę lub zastąpienie,

8) jest odpowiedzialny za wyszkolenie lekarzy weterynaryjnych dywizji piechoty (brygady kawalerji, obszaru warownego) w zakresie ratownictwa i lecznictwa zwierząt zagazowanych; współpracuje z oficerem gazowym w zakresie wyszkolenia oficerów i szeregowców w obronie przeciwgazowej zwierząt,

9) składa swemu dowódcy i szefowi weterynaryjnemu armji (samodzielnej grupy operacyjnej) sprawozdanie o wynikach działalności gazowej przeciwnika w stosunku do zwierząt.

**18.
Okres przygotowawczy.**

W okresie przygotowawczym do obrony przeciwgazowej szef weterynaryjny dywizji piechoty (brygady kawalerji, obszaru warownego):

1) dokonywa inspekcji i kontroluje przygotowania formacyj do obrony przeciwgazowej zwierząt,

2) przeprowadza szkolenie lekarzy weterynaryjnych formacyj w celu uzupełnienia ich wiadomości z dziedziny ratownictwa i lecznictwa przeciwgazowego zwierząt, jak również obrony przeciwgazowej pośredniej zwierząt,

3) opracowuje projekt obrony weterynaryjnej do planu obrony przeciwgazowej, uwzględniając szczegółowo:

a) rozmieszczenie ambulansów weterynaryjnych lub punktów ratunkowych dla koni zagazowanych,

b) podział rejonów obrony przeciwgazowej między lekarzy weterynaryjnych,

c) wskazanie miejsca postoju laboratoriów rozpoznawczych i specjalistów toksykologów (po porozumieniu się z szefem sanitarnym),

d) wskazanie dróg ewakuacji koni zagazowanych i zdrowych, jak również sposobu przewozu koni ciężko chorych,

e) szczególne wskazówki, dotyczące przypadku szkodliwej działalności gazowej przeciwnika.

W tym okresie szef weterynaryjny:

1) czuwa nad całością ratownictwa koni zagazowanych w dywizji piechoty (brygadzie kawalerii, obszarze warownym),

2) kieruje ewakuacją koni zagazowanych,

3) organizuje pomoc weterynaryjną na bardziej zagrożonych odcinkach, rozwijając w miarę potrzeby dywizyjne punkty ratunkowe, szczególnie dla koni uległych działaniu gazów parzących,

4) stara się zapoznać osobiście z rodzajem zaraźliwej trutki, któremu uległy konie w poszczególnych formacjach,

5) utrzymuje łączność z szefem weterynaryjnym armii (samodzielnej grupy operacyjnej) i przedstawia mu swe wnioski, dotyczące pomocy w sprawach ratownictwa i ewakuacji koni zagazowanych.

W tym okresie szef weterynaryjny:

1) bada bezpośrednio skutki napadu na zwierzęta w poszczególnych formacjach,

2) kieruje leczeniem zwierząt zagazowanych i kontroluje jego wykonywanie,

19.
Okres
napadów
gazowych.

20.
Okres
likwidacji
skutków
napadów
gazowych.

3) przedstawia dowódcy wnioski co do stanu koni w poszczególnych formacjach i możliwości ich użycia,

4) bada stopień zanieczyszczenia rejonu dywizji piechoty i stawia wnioski o odpowiednie oznaczenie napisami miejsc niebezpiecznych dla zwierząt,

5) przedstawia szefowi weterynaryjnemu armji (samodzielnej grupy operacyjnej) sprawozdanie fachowe o wynikach działalności gazowej przeciwskami i obrony przeciwgazowej ze swemi wnioskami.

**21.
Ewakuacja.**

Ewakuacja koni zagazowanych na szczęblu dywizji piechoty (brygady kawalerji, obszaru warownego) jest częścią składową ogólnej ewakuacji koni chorych i rannych i odbywa się w myśl tych samych zasad; szczególne zarządzenia mogą być poczynione ze względu na możliwość masowej ewakuacji, jak również ewakuacji koni uległych działaniu gazów parzących, przy których jest konieczne zachowanie pewnego czasu dla obserwacji, w celu wyjaśnienia stopnia oparzeń i potrzeby ewakuacji.

**22.
Zaopatrywanie
w materiał
i sprzęt we-
terynaryjny.**

Zaopatrywanie dywizji piechoty (brygady kawalerji, obszaru warownego) w materiał i przeciwgazowy sprzęt weterynaryjny odbywa się z posłowych składnic sanitarnych lub z wysuniętych składów materiału sanitarnego (dział weterynaryjny), w myśl zasad ogólnych; szef weterynaryjny dywizji piechoty (brygady kawalerji, obszaru warownego) ma ogólny nadzór i kontrolę nad zaopatrzeniem formacji.

ROZDZIAŁ D.

Służba weterynaryjna w obronie przeciwgazowej armji (samodzielnej grupy operacyjnej).

a) Zadaniem służby weterynaryjnej w obronie przeciwgazowej na szczeblu armji (samodzielnej grupy operacyjnej) jest:

23.
Zasady
ogólne.

1) kierownictwo i nadzór nad służbą weterynaryjną w obronie przeciwgazowej wielkich jednostek i formacyj, wchodzących w skład armji (samodzielnej grupy operacyjnej), jak również wspieranie ich działalności przez celowe użycie i wykorzystanie zakładów, urzędów, personelu i materiału, będących w rozporządzeniu dowódcy armji (samodzielnej grupy operacyjnej) i to nie tylko należących do służby weterynaryjnej, lecz również do innych służb, uczestniczących w obronie przeciwgazowej,

2) współpraca z władzami cywilnymi i organizacjami społecznymi w dziedzinie przeprowadzanej przez nie obrony przeciwgazowej zwierząt ludności cywilnej na obszarze armji.

b) Organem kierowniczym służby weterynaryjnej w obronie przeciwgazowej armji (samodzielnej grupy operacyjnej) jest szefostwo służby weterynaryjnej armji (samodzielnej grupy operacyjnej), jego organami wykonawczymi, prócz zwykłych organów wykonawczych służby weterynaryjnej armji (samodzielnej grupy operacyjnej), są wszel-

kie inne zakłady i urządzenia, z których będzie mógł korzystać całkowicie lub częściowo do celów ratownictwa i leczenia zwierząt zagazowanych (jak specjalne zakłady, lecznice weterynaryjne, pracownie toksykologiczne i t. p.).

24.
Obowiązki
szefta wete-
rynaryjnego.

a) Szeft weterynaryjny armji (samodzielnej grupy operacyjnej) jest fachowym doradcą dowódcy i sztabu w sprawach ratownictwa i leczenia przeciwgazowego zwierząt.

b) W związku z obroną przeciwgazową zwierząt szef weterynaryjny armji (samodzielnej grupy operacyjnej):

1) opracowuje szczegółowe dane fachowe do planów i rozkazów dowódcy armji (samodzielnej grupy operacyjnej) (kwatermistrza) w sprawie obrony przeciwgazowej zwierząt,

2) współpracuje z władzami cywilnymi i organizacjami społecznymi w sprawach organizacji przeciwgazowej prowadzonej przez nie obrony przeciwgazowej zwierząt, ludności cywilnej na obszarze armji, udzielając odpowiednich wskazówek,

3) utrzymuje stałą styczność ze służbą chemiczną armji (samodzielnej grupy operacyjnej) i szefem sanitarnym armji i porozumiewa się z nimi w razie potrzeby użycia zakładów, urządzeń, materiału i personelu tych służb do celów ratownictwa i leczenia zwierząt,

4) opracowuje zarządzenia fachowe dla służby weterynaryjnej w dziedzinie ratownictwa i leczenia zwierząt zagazowanych,

5) opracowuje wnioski dla dowódcy (kwatermistrza) w zakresie taktycznego użycia zakładów

weterynaryjnych, w związku z przypuszczalną działalnością lub obroną przeciwigazową,

6) opracowuje wnioski dla dowódcy (kwatrmistrza) w sprawach organizacji i zaopatrzenia formacji weterynaryjnych specjalnych, po uprzednim porozumieniu się z szefem weterynaryjnym wojska w polu, z wyjątkiem szpitali weterynaryjnych specjalnych, które są organizowane wyłącznie na rozkaz Naczelnego Wodza,

7) kieruje i nadzoruje działalność lecznictwa, ratownictwa i udzielania pierwszej pomocy zwierzętom należącym do wojska na obszarze armji (samodzielnej grupy operacyjnej) przez wydawanie odpowiednich zarządzeń fachowych i inspekcje,

8) sprawuje ogólne kierownictwo i nadzór nad ewakuacją koni zagazowanych i ich rozmieszczeniem na terenie armji (samodzielnej grupy operacyjnej),

9) sprawdza stan materiału i sprzętu weterynaryjnego obrony przeciwigazowej formacji, jak również stan zaopatrzenia personelu służby weterynaryjnej w ubranie ochronne;

10) jest odpowiedzialny za wyszkolenie lekarzy weterynaryjnych formacji, komendantów i kierowników zakładów weterynaryjnych w zakresie ratownictwa, lecznictwa i ewakuacji zwierząt zagazowanych, zapomocą kursów, konferencyj i wydawania osobnych instrukcyj,

11) składa dowódcy armji (w drodze przez kwatrmistrza) i szefowi weterynaryjnemu wojska w polu sprawozdania fachowe o wynikach działalności gazowej przeciwnika i obrony przeciwigazowej wraz ze swojemi wnioskami,

25.
Okres walk
pozycyjnych.

W okresie walk pozycyjnych szef weterynaryjny armji (samodzielnej grupy operacyjnej):

1) dzieli ewakuowane konie zagazowane między poszczególne szpitale weterynaryjne, z zachowaniem ich zdolności odbiorczej na wypadek wzmożenia działalności gazowej przeciwnika,

2) przygotowuje, rozwija i udoskonala organizację leczenia i ratownictwa, mając na względzie okoliczności aktualne i zamierzenia dowódcy armji (samodzielnej grupy operacyjnej),

3) przeprowadza doskonalenie personelu weterynaryjnego,

4) zarządza uzupełnienie wszelkich braków zaopatrzenia.

26.
Okres walk
ruchowych
i wzmożo-
nych działań
wojennych.

W okresie tym szef weterynaryjny armji (samodzielnej grupy operacyjnej):

1) czuwa nad natężeniem działań w poszczególnych wielkich jednostkach i stosownie do tego wspiera działalność służby weterynaryjnej środkami, będącymi w jego rozporządzeniu,

2) czuwa nad działalnością ewakuacyjną i leczniczą szpitali weterynaryjnych i ułatwia tę działalność zapomocą odpowiednich zarządzeń,

3) kontroluje i uzgadnia pracę organów weterynaryjnych z pracą innych organów obrony przeciwgazowej,

4) porozumiewa się z szefem weterynaryjnym wojska w polu co do poparcia działalności służby weterynaryjnej armji (samodzielnej grupy opera-

cyjnej) środkami, będącymi w rozporządzeniu Naczelnego Wodza,

5) uzupełnia przynajmniej najistotniejsze braki zaopatrzenia.

Ewakuacja koni zagazowanych na szczeblu armji (samodzielnej grupy operacyjnej) odbywa się w myśl ogólnych zasad ewakuacji zgodnie z regulaminem służby weterynaryjnej w polu.

Ze względu na wyjątkowe okoliczności, jak np. ewentualny masowy charakter ewakuacji koni zagazowanych, działalność poszczególnych organów ewakuacji, jak punktów zbornych koni chorych, stacyj ewakuacyjnych, oddziałów ewakuacyjnych i przyjęć szpitali weterynaryjnych, może być zmierzona przez wydanie osobnych zarządzeń dowódcy (kwatermistrza) armji (samodzielnej grupy operacyjnej) na wniosek szefa weterynaryjnego, uzgodniony z szefem weterynaryjnym wojska w polu.

a) Szpitale weterynaryjne w zakresie obrony przeciwigazowej, prócz swej zwykłej roli organów ewakuacji i leczenia, pełnią jeszcze rolę punktów ratunkowych koni zagazowanych dla formacji przydzielonych pod względem opieki lekarsko-weterynaryjnej.

b) Laboratoria czołowych szpitali weterynaryjnych i pracownie weterynaryjne polowych szpitali weterynaryjnych muszą być, ze względu na badania rozpoznawcze gazowe i toksykologiczne, w styczności z odpowiednimi laboratoriami i specjalistami służby zdrowia i służby chemicznej.

27. Ewakuacja.

28. Rola zakładów weterynaryjnych.

c) Personel weterynaryjny szpitali weterynaryjnych i ich oddziałów jest obowiązany do okazania pomocy i współpracy z wykonywającymi badania specjalistami służby zdrowia i służby chemicznej; komendanci szpitali i ich oddziałów powinni ułatwić pracę specjalistom przez zezwolenie na użycie posiadanego laboratoryjnego i wszelkiego innego sprzętu, jaki się im okaże potrzebny.

**29.
Zaopatry-
wanie
w materiał
i sprzęt
weteryna-
ryjny.**

Zaopatrywanie to odbywa się z polowych składnic sanitarnych (dział weterynaryjny) lub z wysuniętych składów materiału sanitarnego.

39. PUŁK PIECHOTY

ROZDZIAŁ E.

Służba weterynaryjna w obronie przeciwigazowej obszaru etapowego.

a) Zadaniem służby weterynaryjnej w obronie przeciwigazowej na szczeblu obszaru etapowego jest:

**30.
Zasady
ogólne.**

1) kierownictwo, nadzór i uzgadnianie działalności służby weterynaryjnej obrony przeciwigazowej,

2) współpraca z władzami cywilnymi i organizacjami społecznymi w dziedzinie przeprowadzanej przez nie obrony przeciwigazowej zwierząt, należących do ludności cywilnej na obszarze etapowym.

b) Organem kierowniczym służby weterynaryjnej w obronie przeciwigazowej obszaru etapowego jest szefostwo służby weterynaryjnej obszaru etapowego; organami wykonawczymi są zwykle organa wykonawcze służby weterynaryjnej obszaru etapowego.

a) Szef weterynaryjny obszaru etapowego jest fachowym doradcą dowódcy i sztabu w sprawach ratownictwa i lecznictwa przeciwigazowego zwierząt.

**31.
Obowiązki
szefa weterynaryjnego
obszaru
etapowego.**

b) W związku z obroną przeciwigazową zwierząt szef weterynaryjny obszaru etapowego:

1) działa w myśl wskazówek i zarządzeń fachowych szefa weterynaryjnego armji (samodzielnej grupy operacyjnej),

2) współpracuje z władzami cywilnymi i organizacjami społecznymi w sprawach organizacji przeprowadzanej przez nie obrony przeciwigazowej zwierząt, należących do ludności cywilnej na obszarze etapowym, udzielając odpowiednich wskazówek,

3) kieruje, kontroluje i nadzoruje fachową działalność służby weterynaryjnej w dziale bezpośredniej i pośredniej obrony przeciwigazowej zwierząt,

4) czuwa nad ewakuacją koni zagazowanych na obszarze etapowym,

5) organizuje specjalne formacje weterynaryjne, przeznaczone do ratownictwa i leczenia zwierząt zagazowanych, jeżeli rozkazem dowódcy armji tworzenie takich formacji zostało nakazane dowódcy obszaru etapowego,

6) jest odpowiedzialny za szkolenie personelu weterynaryjnego obszaru etapowego,

7) sprawdza stan materiału i sprzętu weterynaryjnego obrony przeciwigazowej formacji obszaru etapowego, jak również stan zaopatrzenia personelu służby weterynaryjnej w ubrania ochronne,

8) przedstawia szefowi weterynaryjnemu armji (samodzielnej grupy operacyjnej), sprawozdania fachowe o wynikach działalności gazowej przeciwnika i obrony przeciwigazowej wraz ze swojimi wnioskami.

39. PUŁK PIECHOTY

ROZDZIAŁ F.

Służba weterynaryjna w obronie przeciwigazowej wojska w polu.

a) Zadaniem służby weterynaryjnej obrony przeciwigazowej wojska w polu jest:

32.
Zasady
ogólne.

1) kierownictwo i nadzór nad działalnością służby weterynaryjnej obrony przeciwigazowej wojska w polu, jak również wspieranie tej działalności przez celowe użycie i wykorzystanie zakładów, urządzeń i materiałów, będących w rozporządzeniu Naczelnego Wodza i to nie tylko należących do służby weterynaryjnej, lecz również i do innych służb, uczestniczących w obronie przeciwigazowej;

2) współpraca z władzami cywilnymi i organizacjami społecznymi w dziedzinie przeprowadzanej przez nie obrony przeciwigazowej zwierząt ludności cywilnej na obszarze wojennym.

b) Organem kierowniczym służby weterynaryjnej obrony przeciwigazowej na szczeblu Wielkiej Kwatery Głównej jest szefostwo weterynaryjne wojska w polu; do organów wykonawczych, prócz zwykłych organów służby weterynaryjnej wojska w polu, należą:

1) oficer sztabowy, lekarz weterynaryjny, specjalista ratownictwa i leczenia przeciwigazowego, zwierząt, który jest jednocześnie oficerem łączni-

kowym między służbą weterynaryjną, służbą zdrowia a służbą chemiczną w zakresie obrony przeciwigazowej zwierząt,

2) zakłady i urządzenia innych służb, uczestniczących w obronie przeciwigazowej, z których szef weterynaryjny wojska w polu będzie mógł korzystać całkowicie lub częściowo do celów ratownictwa i leczenia zwierząt zagazowanych.

33.
Obowiązki
szefta wete-
rynaryjnego
wojska
w polu.

a) Szef weterynaryjny wojska w polu jest fachowym doradcą głównego kwatermistrza i sztabu w sprawach ratownictwa i leczenia przeciwigazowego zwierząt.

b) W związku z obroną przeciwigazową zwierząt szef weterynaryjny wojska w polu:

1) opracowuje szczegółowe dane fachowe do planów i rozkazów głównego kwatermistrza w sprawie obrony przeciwigazowej zwierząt,

2) współpracuje z władzami cywilnymi i organizacjami społecznymi w sprawach organizacji przeprowadzanej przez nie obrony przeciwigazowej zwierząt ludności cywilnej na obszarze wojennym,

3) współpracuje ze specjalnymi organami naukowobadawczymi, poświęconymi obronie przeciwigazowej i występuje do nich z wnioskami o wykonanie badań, związanych z obroną przeciwigazową na obszarze wojennym,

4) współpracuje ze służbą chemiczną i szefem sanitarnym wojska w polu i porozumiewa się z nimi w razie potrzeby użycia zakładów, urządzeń, materiału i personelu tych służb do celów ratownictwa i leczenia zwierząt,

5) wydaje zarządzenia fachowe dla służby weterynaryjnej w dziedzinie ratownictwa i lecznictwa zwierząt zagazowanych,

6) organizuje i zaopatruje specjalne formacje służby weterynaryjnej, przeznaczone do ratownictwa i lecznictwa zwierząt zagazowanych,

7) opracowuje wnioski dla głównego kwatermistrza w zakresie taktycznego użycia zakładów weterynaryjnych, będących w jego rozporządzeniu, w związku z przypuszczalną działalnością lub obroną przeciwgazową,

8) kieruje pracą badawczą laboratoriów w związku z obroną przeciwgazową zwierząt, jak również stawia organowi kierowniczemu służby weterynaryjnej M. S. Wojsk. wnioski o przeprowadzenie potrzebnych badań w Wojskowej Pracowni Weterynaryjnej,

9) kieruje, nadzoruje i kontroluje ratownictwo, lecznictwo i ewakuację zwierząt zagazowanych na obszarze wojennym,

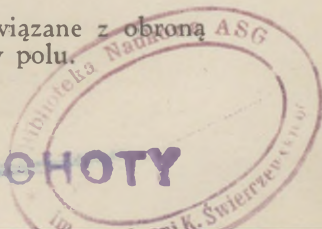
10) czuwa nad należytem zaopatrzeniem wojska w polu w potrzebny materiał i sprzęt do ratownictwa i lecznictwa zwierząt i do ochrony personelu weterynaryjnego,

11) jest odpowiedzialny za doskonalenie i specjalizację personelu lekarskiego weterynaryjnego, w związku z ratownictwem, lecznictwem i ewakuacją zwierząt zagazowanych,

12) prowadzi sprawozdania, związane z obroną przeciwgazową zwierząt wojska w polu.

28158

~~39. PUŁK PIECHOTY~~

39. PUŁK PIECHOTY

BIBLIOTEKA

ASG

NAUKOWA

943

C

1